

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 474/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., zastúpenej advokátkou JUDr. A. C., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a na rovnosť účastníkov súdneho konania podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Krajským súdom v Banskej Bystrici pod sp. zn. 16 CoE 172/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. októbra 2010 doručená sťažnosť spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a na rovnosť účastníkov súdneho konania podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Krajským súdom v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 16 CoE 172/2010. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 22. októbra 2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že návrhom na vykonanie exekúcie zo 16. júla 2008 podaným súdnej exekútorke JUDr. J. K. sa sťažovateľka domáhala vymoženia sumy 23 049 Sk s prísl. na základe exekučného titulu, ktorým bol rozhodcovský rozsudok sp. zn. RK-718/07-EK z 20. septembra 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť 31. októbra 2007 a vykonateľnosť 6. novembra 2007.

Uznesením Okresného súdu Brezno (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 Er 157/08-16 z 27. mája 2010 bola exekúcia zastavená z dôvodu, že rozhodcovský rozsudok je v rozpore so zákonom. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom namietala nedostatok oprávnenia okresného súdu ako exekučného súdu preskúmavať vecnú stránku exekučného titulu, teda zaoberať sa správnosťou skutkových a právnych záverov orgánu, ktorý ho vydal.

Uznesením krajského súdu č. k. 16 CoE 172/2010-41 z 29. júla 2010 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené. Písomné vyhotovenie uznesenia bolo sťažovateľke doručené 24. augusta 2010.

Podľa názoru sťažovateľky uznesením krajského súdu boli porušené jej označené základné práva podľa ústavy. Ustanovenia zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“), najmä § 45 ods. 1 písm. c) nedávajú exekučnému súdu právomoc preskúmať exekučný titul. Preskúmanie exekučným súdom sa má vzťahovať len na zhodnotenie materiálnej a formálnej vykonateľnosti exekučného titulu a na posúdenie rozporu plnenia priznaného exekučným titulom ako plnenia objektívne možného, právom dovoleného a v súlade s dobrými mravmi. Z tohto dôvodu exekučný súd nemá právo preskúmať právny dôvod, na základe ktorého sa v rozhodcovskom konaní plnenie uplatnilo. V tomto smere sťažovateľka poukazuje na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“), najmä na rozhodnutia vo veci *Asturcom Telecomunicaciones SL proti Cristina Rodríguez Nogueira (C-40/08)* a vo veci *Mostaza Claro (C-168/05)*. Nezohľadnenie odvolania v časti namietajúcej nedostatok právomoci predstavuje porušenie práva na súdnu ochranu. Navyše, postupom krajského súdu bol porušený čl. 47 ods. 3 ústavy z dôvodu, že napriek absolútnej pasivite druhého účastníka rozhodcovského konania (povinného) bol tento postavený do pozície, ako keby podal námietky v samotnom rozhodcovskom konaní.

Takýmto postupom bol povinný zvýhodnený, čím sa porušila zásada rovnosti účastníkov konania.

Sťažovateľka navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 16 CoE 172/2010 s tým, aby bolo uznesenie z 29. júla 2010 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,30 € vrátane dane z pridanej hodnoty.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 16 CoE 172/2010-41 z 29. júla 2010 vyplýva, že ním bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 4 Er 157/08-16 z 27. mája 2010. Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol tak, že exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zároveň ju zastavil podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. g) zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s ustanovením § 45 ods. 1 písm. c) a § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní a tiež podľa § 2 písm. a) a b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov. Podľa názoru krajského súdu odvolacia námietka oprávneného (sťažovateľa), podľa ktorej exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, keď posudzoval súladnosť exekučného titulu so zákonom, neobstojí. *„Skutočnosť, či sú naplnené formálne i materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie, skúma exekučný súd pri rozhodovaní o žiadosti exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 Exekučného poriadku), ďalej na námietku povinného proti exekúcii (§ 50) a taktiež na prípadný návrh povinného na odklad či zastavenie exekúcie (§ 58 Exekučného poriadku). Súd môže zároveň v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, musí na zistenie nezákonnosti vedenia exekúcie aj adekvátne procesné zareagovať...*

Oporu v právnej úprave nemá ani úvaha oprávneného, že súd, pokiaľ skúma súladnosť so zákonom, je povinný obmedziť sa výlučne na rozhodcovský rozsudok (jeho

výrok) a nie skúmať súladnosť so zákonom aj hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého nároku sa potom oprávnený vedenia exekúcie domáha. Predovšetkým, musí byť zrejmé, že nárok, ktorého vymoženía sa oprávnený domáha, nie je objektívne nemožný, neodporuje zákonu, neobchádza ho, ani nie je v rozpore s dobrými mravmi. Preto súd ani nemohol vychádzať len z obsahu predloženého rozhodcovského rozsudku, obzvlášť, ak neobsahuje údaje nevyhnutné na to, aby súd mohol ustáliť, o aký zmluvný vzťah z pôvodnej zmluvy o úvere sa jedná. Podľa mienky odvolacieho súdu neobstojí názor odvolateľa, že takýmto postupom exekučný súd v istom zmysle nahrádza konanie o žalobách o zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 Zákona o rozhodcovskom konaní. Účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, pokiaľ sú naplnené zákonné podmienky presne špecifikované v ustanovení § 40 a 41 Zákona o rozhodcovskom konaní. Rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie vykonateľným exekučným titulom (§ 42 ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku). Súdu však vyplýva oprávnenie i povinnosť osobitne v exekučnom konaní skúmať zákonnosť postupu rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní. Umožňuje mu to ustanovenie § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní, v zmysle ktorého môže súd exekučné konanie zastaviť buď na návrh alebo aj bez návrhu účastníka konania (odsek 2), ak rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania, alebo rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom konaní. Rovnako môže exekučný súd exekúciu zastaviť aj bez návrhu, ak zistí, že rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Pokiaľ súd skúmal podmienky vedenia exekúcie, spôsobilosť predmetného rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu, správne postupoval, pokiaľ nevychádzal len z obsahu predloženého rozsudku rozhodcu, keďže predmetom rozhodcovského konania bol nárok veriteľa z titulu poskytnutého úveru na základe zmluvy o revolvingovom úvere č. 8000061903 zo dňa 29. 12. 2006. Právnym základom, z ktorého uplatnený nárok vzišiel, je tak jednoznačne predmetná zmluva o revolvingovom úvere (napokon to vyplýva i z odôvodnenia rozhodcovského rozsudku), a preto aj právny rámec uplatneného nároku sa odvíja z obsahu predmetnej zmluvy ako celku, v celom jej kontexte, nielen jej určitej časti

(zabezpečenia poskytnutého úveru blankozmenkou). Z uvedeného dôvodu preto neobstojí argument oprávneného, že rozhodcovským rozsudkom nebol priznaný nárok zo zmluvy o úvere, ale zmenkový nárok a daný vzťah medzi oprávneným a povinným je zmenkovým vzťahom a je nutné vychádzať z jeho charakteru ako abstraktného vzťahu bez možnosti skúmania kauzy. Takýto záver by bol napokon v rozpore s obsahom a odôvodnením samotného exekučného titulu. Exekučný súd správne právny vzťah medzi oprávneným a povinným vzhľadom na obsah predmetnej zmluvy o úvere posúdil ako spotrebiteľský vzťah a predmetnú zmluvu ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere...

... Odvolací súd, aj vzhľadom na konkrétnu odvolaciu námietku oprávneného, sa podrobne oboznámil a preskúmal Zmluvu o revolvingovom úvere zo dňa 29. 12. 2006, ktorá vytvárala právny rámec vzťahu medzi veriteľom (oprávneným) a dlžníkom (povinným), obzvlášť v časti Zmluvné dojednania, čl. 14 upravujúci sankcie spojené s porušením zmluvných povinností. Takto koncipovaná zmluvná podmienka vzájomne sa kumulujúcich zmluvných pokút je nekalou, resp. neprijateľnou podmienkou...

V danom prípade možno potom zhrnúť, že pokiaľ plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy o úvere je plnením právom nedovoleným a v rozpore s dobrými mravmi, a z výroku rozhodcovského rozsudku nie je možné oddeliť plnenie právom dovoľené od plnenia, ktoré bolo oprávnenému priznané v rozpore so zákonom, správny bol potom záver, keď exekučný súd aj bez návrhu vyhlásil exekúciu za neprípustnú a podľa ust. § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku ju zastavil.“

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka nepodala proti uzneseniu krajského súdu dovolanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého všeobecné súdy v rozpore so zákonom a s judikatúrou súdneho dvora neumožnili jej ako oprávnenému subjektu vymôcť peňažnú pohľadávku od povinných judikovanú právoplatným rozhodcovským rozsudkom. Sťažovateľka teda vlastne tvrdí, že postupom všeobecných súdov bola pozbavená súdnej ochrany v exekučnom konaní, teda možnosti konať pred súdom v exekučnom konaní.

Vzhľadom na citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku mohla sťažovateľka podať proti uzneseniu krajského súdu dovolanie a v rámci neho sa domáhať ochrany označených základných práv. Podľa zistenia ústavného súdu však sťažovateľka dovolanie nepodala.

Možno urobiť záver, že sťažovateľka nevyčerpala dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý jej zákon na ochranu jej základných práv účinne poskytuje a na ktorého použitie bola sťažovateľka osobne oprávnená podľa Občianskeho súdneho poriadku. Preto treba sťažnosť považovať za neprípustnú.

Sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že by nesplnila podmienku vyčerpania opravného prostriedku z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto vôbec neprichádzal do úvahy zo strany ústavného súdu postup v zmysle ustanovenia § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Berúc do úvahy všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2010